

17.12.2013

1 Asia

Lounais-Suomen Taxidata Oy:n sopimus taksitilausvälityspalvelusta

2 Osapuolet

Lounais-Suomen Taxidata Oy, Turku

Toimenpidepyynnön tekijä:

Turun Invataksit Oy, Turku

3 Ratkaisu

Kilpailu- ja kuluttajavirasto jättää asian tutkimatta.

4 Asian vireilletulo

Toimenpidepyynnön tekijä on toukokuussa 2010 tekemällään toimenpidepyynnöllä pyytänyt Kilpailuvirastoa (1.1.2013 alkaen Kilpailu- ja kuluttajavirasto, jäljempänä virasto) tutkimaan, rajoittaako Lounais-Suomen Taxidata Oy (LSTD) kilpailua käyttämällä laatimassaan taksien tilausvälityspalvelua koskevassa sopimuksessa mainontaa koskevaa kieltoa sekä pidättäytymällä liikesuhteen jatkamisesta ilman pätevää syytä.

5 Asiaselostus ja ratkaisun perustelut

LSTD harjoittaa taksien tilausvälitystoimintaa kahdeksan Lounais-Suomen kunnan alueella. Liittyäkseen LSTD:n ylläpitämään tilausvälitysjärjestelmään autoilijan tulee solmia yhtiön kanssa sopimus, jolla sovitaan ajotilauksen välittämisestä ja muusta siihen liittyvästä toiminnasta, kuten maksuliikenteen hoitamisesta. LSTD muutti sopimusta kevään 2010 aikana muun muassa täydentämällä taksiautojen mainontaa koskevaa ehtoa. Uudistetun ehdon mukaan toisen tilauskeskuksen tai siihen verrattavan tilausnumeron käyttö tai toisen tilauskeskuksen mainoksen tai ilmoituksen käyttö autossa on kielletty. Sen sijaan sallittua on kuitenkin luvanhaltijan yksittäisen auton puhelinnumeron mainostaminen. Toimenpidepyynnön tekijän mukaan kyseinen kohta rajoittaa kilpailua, koska se kieltää omien mainosten käytön useamman auton yhtiöiltä, mutta sallii omat mainokset yhden auton yhtiöille. Toimenpidepyynnön tekijällä on ollut mainittu sopimus LSTD:n kanssa, kunnes LSTD on kesäkuussa 2010 irtisanonut sen.

LSTD on virastolle toimittamassaan vastineessa perustellut edellä kuvattua menettelyä kilpailun kiristymisellä. Yhtiön mukaan suuret, monien autojen taksiyhtiöt ovat viime vuosina vahvistaneet kovasti asemaansa, kun taas suuri enemmistö LSTD:n tilausvälityksen piirissä olevista luvanhaltijoista on

17.12.2013

yhden auton yrittäjiä. LSTD:n mukaan yhtiö on perustettu nimenomaan näiden yhden auton yrittäjien toiminnan turvaamiseksi sekä taksiasiakkaiden palvelemiseksi. Yhtiön mukaan toimenpidepyynnön tekijän käyttämät mainokset ovat aiheuttaneet paljon sekaannusta ja epäselvyyttä kuluttajien ja muiden sopimusautoilijoiden keskuudessa. Kahden keskuksen numerot autoissa aiheuttavat LSTD:n mukaan sen, ettei kuluttaja ole tietoinen siitä, mikä taho on vastuussa palvelusta. Yksittäisen auton oma puhelinnumero on yhtiön mukaan sen sijaan joissakin tilanteissa asiakaspalvelua, eikä silloin ole kysymyksessä kilpaileva välityskeskus. LSTD on lisäksi todennut, ettei sen ja toimenpidepyynnön tekijän välisen yhteistyön päättymisen ole millään tavalla riippuvainen kuvatussa mainostamisasiasta.

Toimenpidepyynnön tekijä on vastineessaan todennut, että yhden auton taksiyrittäjien erilainen kohtelu suhteessa useamman auton taksiyrittäjiin on kuluttajien ja muiden taksiasiakkaiden kannalta erityisen vahingollista, koska se pitää taksitarjonnan keinotekoisesti erittäin alhaisena ja estää aidon kilpailun syntymisen taksikuljetusmarkkinoilla. Toimenpidepyynnön tekijä korostaa myös sitä, ettei sen autoissaan mainostamassa puhelinnumerossa ole kysymys tilausvälityskeskuksesta, vaan ajoneuvojen yhteisestä puhelinringistä. Toimenpidepyynnön tekijä on tässä yhteydessä viitannut myös taksiliikennelain esitöihin, joissa todetaan, ettei tilausvälityskeskustoiminnaksi katsottaisi sellaista pienimuotoista välitystoimintaa, jossa esimerkiksi useamman taksiauton yritys välittää kyytejä omiin ja alihankkijoidensa autoihin.

Toimenpidepyynnön tekijän näkemyksen mukaan LSTD:n käyttämässä markkinointirajoituksessa on yhtäältä kyse kilpailunrajoituslain 4 §:n 2 momentin 2 -kohdassa¹ tarkoitetusta kielletystä ehdosta, jolla rajoitetaan tarjontaa. Toisaalta toimenpidepyynnön tekijä katsoo, että LSTD:n menettelyssä on samalla kyseessä myös kilpailunrajoituslain 6 §:n 2 -kohdassa² tarkoitettu määräävän markkina-aseman väärinkäyttö. LSTD:llä on toimenpidepyynnön tekijän mukaan määräävä markkina-asema Lounais-Suomen tilausvälityspalvelumarkkinoilla.

Viraston asiassa soveltama tutkimatta jättämistä koskeva säännös:

Kilpailulain 32 §:ssä on säännös asioiden tutkimatta jättämisestä Kilpailu- ja kuluttajavirastossa. Pykälän 1 momentin mukaan Kilpailu- ja kuluttajavirasto asettaa tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Säännöstä koskevien perustelujen (HE 88/2010) mukaan viraston on suunnattava voimavaransa niin, että se puuttuu ensisijaisesti kilpailun toimivuuden, kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittäviin kilpailunrajoituksiin sekä kaikkein vakavimpiin kilpailunrajoituksiin.

¹ 1.11.2011 alkaen kilpailulain (948/2011) 5 §:n 2 momentin 2 -kohta

² 1.11.2011 alkaen kilpailulain (948/2011) 7 §:n 2 -kohta

17.12.2013

Lain perustelujen mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos sen tutkiminen ei ole tarpeen lain tavoitteiden eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamiseksi. Asia voidaan jättää tutkimatta esimerkiksi silloin, jos menettelyn ei katsota olevan niin laajaa tai tuomittavaa, että sillä olisi kilpailulle haitallisia vaikutuksia. On myös mahdollista, että toimenpidepyynnössä kuvattuun ongelmaan on jo puututtu tai ongelmat johtuvat markkinoiden murrostilanteesta, eikä asiaa ole sen vuoksi syytä selvittää.

Kilpailulain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaan virasto jättää asian tutkimatta, jos kilpailua kyseisillä markkinoilla voidaan epäilystä kilpailunrajoituksesta huolimatta pitää kokonaisuudessaan toimivana. Säännöksen perusteluissa todetaan, että asia voidaan jättää tutkimatta 2 momentin 2 kohdan nojalla esimerkiksi silloin, jos virasto on jo aiemmin selvittänyt kilpailuolosuhteita kyseisillä markkinoilla.

Virasto on tehnyt asiassa tutkimatta jättämistä koskevan päätöksen seuraavin perustein:

Nyt kyseessä olevassa asiassa näyttäisi olevan kysymys yksittäisestä tilausvälityskeskuksen käyttämiä sopimusehtoja koskevasta toimenpidepyynnöstä, eikä virastolla ole muutoin tiedossa, että muut kyseisen alueen taksiautoilijat olisivat kokeneet tilausvälityskeskuksen käyttämien sopimusehtojen rajoittavan kilpailua. Tämä seikka liittyy olennaisesti siihen, että viraston tulee lain mukaan käyttää toimivaltaansa kilpailulain tavoitteiden mukaisesti ja asettaa niiden perusteella tehtävänsä tärkeysjärjestykseen. Kilpailulain tavoitteiden mukaisesti viraston tulee keskittyä erityisesti kansantalouden ja yleisen edun kannalta merkittävien kilpailunrajoitusten selvittämiseen. Koska toimenpidepyyntö näyttäisi koskevan yksittäistä tapausta rajatulla alueella, asiassa ei ilmeisemmin ole kyse kansantaloudellisesti merkittävästä asiasta.

Virasto kiinnittää huomiota erityisesti siihen, että taksialaa koskee Suomessa oma erityislainsäädäntönsä, jonka perusteella muun muassa taksipalvelujen tarjontaa ja palveluista perittyä hintaa säännellään. Tarjonnan määrä ja hinnoittelu määräytyvät siten käytännössä suoraan sääntelyn kautta, minkä vuoksi normaalit markkinamekanismit eivät toimi alalla. Virasto on jo aiemmin tutkinut useita taksialaa koskevia asioita, joiden yhteydessä on arvioitu sääntelyn vaikutusta markkinoiden toimintaan.³

Näin ollen viraston suorittamalla tutkinnalla ja siitä saatavalla tuloksella ei todennäköisesti olisi olennaista merkitystä kilpailulain perustavoitteen eli terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun turvaamisen kannalta. Vaikka

³ Esimerkiksi KKV:n päätös asiassa dnro 630/61/2007, annettu 22.6.2010, kappaleet 85 ja 86. Päätös saatavilla [www-osoitteesta http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?luku=ratkaisut/muut-ratkaisut&siivu=ratk/r-2007-61-0630](http://www.kilpailuvirasto.fi/cgi-bin/suomi.cgi?luku=ratkaisut/muut-ratkaisut&siivu=ratk/r-2007-61-0630).

Taksialan sääntelyä koskeva kirjoitus Kilpailuviraston julkaisussa Kilpailukatsaus 2: Viisas sääntely – toimivat markkinat (2011)

17.12.2013

taksialan kilpailua ei voidakaan lain 32 §:n 2 momentin 2 kohdan sanamuodon mukaisesti pitää kokonaisuudessaan toimivana, näyttäisi kuitenkin siltä, ettei toimenpidepyynnössä esitetyn kilpailunrajoituksen tarkempi tutkiminen todennäköisesti johtaisi siihen, että terve ja taloudellinen kilpailu taksi-markkinoilla toteutuisi. Virasto jättää asian siten tutkimatta.

Viraston päätös tutkimatta jättämisestä ei sisällä arviota epäillyn kilpailunrajoituksen lainmukaisuudesta. Mikäli virasto saa uutta tietoa, jonka perusteella on syytä epäillä, että asiassa käsitellyllä toiminnalla on merkitystä terveen ja toimivan taloudellisen kilpailun kannalta, virasto voi ottaa asian uudelleen käsiteltäväksi.

6 Sovelletut säännökset

Kilpailulaki (948/2011) 1 §, 32 § ja 50 §.

7 Muutoksenhaku

Kilpailu- ja kuluttajaviraston tässä asiassa antamaan päätökseen saa hakea muutosta markkinaoikeudelta kilpailulain 44 §:n mukaan siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään.

8 Lisätiedot

Lisätietoja antaa erikoistutkija Riikka Pulli, puh. 029 505 3356, etunimi.sukunimi@kkv.fi.

Apulaisjohtaja


Valter Virtanen

Erikoistutkija


Riikka Pulli